

Vladimir Redenšek

1887—1972

U dubokoj životnoj dobi, dne 2. III 1972. godine, umro je nestor, inicijator i osnivač planinarske speleologije u Hrvatskoj, koji je veći dio svoga života posvetio prirodi, planinarstvu i speleologiji.

Zauvijek je iz naše sredine otišao čovjek koji je mladom naraštaju otvorio neslućene vidike u nepoznati svijet, podzemni svijet našeg krša Like, Gorskog kotara i Dalmacije, svijet vječne tmine s nadmašnom raskošnom ljepotom vitkih do gigantskih oblika spiljskog ukrasa.

Umro je najveći upravitelj prirodnih ljepota krša u nas, ali njegov svijetli lik planinara-speleologa ostat će duboko urezan u srima njegovih sljedbenika, a njegovo ime ostat će za vječna vremena zapisano na stranicama povijesti speleologije i prirodoslovne znanosti.

Vladimir Redenšek je rođen 9. VI 1889. u Odri kraj Zagreba. U Zagrebu završava klasičnu gimnaziju i upisuje studij farmacije, koji nenadano napušta i posvećuje se službeničkom pozivu kod Jugoslavenske željeznice. Iz zdravstvenih razloga odlazi privremeno u mirovinu i od tada se sav posvećuje amaterskom radu na području speleologije.

Godine 1930. prvi put upozna je i doživljava podzemni svijet i od tada neprekidno, četrdeset i dvije godine, pretežno sam sateat, obilazi bespuća ličkog krša u potrazi za novim, nepoznatim i manje poznatim spiljama, jamama i ponorima. Za sve to vrijeme pobližio je preko deset stotina speleoloških objekata, a preko dvije stotine i pedeset ih je osobno posjetio. Ubrzo je shvatio da besciljno lutanje i zalaganje u podzemlje ne može biti samo sebi svrhom i tako počinje sve više pažnje posvećivati sićušnim, neuglednim bezočnim kukcima koje je pronalazio na vlažnim spiljskim stijenama. Dugi niz godina marljivo prikuplja podzemnu faunu i brižno bilježi nalazišta, dok konačno nije načinio vrijednu entomološku zbirku, koja čeka na znanstvenu obradu. U želji, da svoje oduševljenje i radost užitka, koje mu je pričinjala ljepota podzemlja, podijeli sa zancima i prijateljima, Redenšek se odlučuje da na svijetlo dana donese bar dio te lje-

pote. S pomoću fotoaparata, gotovo muzejske vrijednosti, snima prve fotografije. Beskonačno oduševljenje, koje ga nikada nije napuštalo, navodi ga na razmišljanje, kako da privuče i druge prijatelje prirode u carstvo djevičanske prirodne ljepote, ali uspijeva mu to tek poslije rata, kada je zainteresirao Planinarski savez Hrvatske za svoje ideje.

Godine 1949. njegovom inicijativom Planinarsko društvo «Zagreb» osniva prvu spiljarsku sekciju i od tada veliki broj mladih planinara slijedi svog učitelja entuzijasta i velikog pobornika zaštite prirodnih ljepota i rijetkosti. Nešto poslije Vladimir Redenšek osniva speleološku sekciju u planinarskom društvu «Željezničar». Kao pročelnik i najiskusniji spiljar izabran je u Planinarskom savezu Hrvatske za referenta za spiljarstvo. U tom svojstvu povezuje se radi suradnje sa znanstvenim institutima i institucijama. Kao dugogodišnji funkcioner Planinarskog saveza Hrvatske bio je vrlo aktivan i neumoran društveni radnik te je niz godina obavljao i druge dužnosti u Savezu. Za svoj samopriježorni rad dodijeljena mu je Zlatna značka Planinarskog saveza Jugoslavije.

Godine 1953. rad Vladimira Redenškera na polju speleo-entomologije, kojoj je posvetio polovicu svoga života, okrunjen je blistavim uspjehom, koji je doživio malo koji amater. Te je godine u znanstvenom svijetu, na stranicama entomologije, upisano novo ime za čitavi rod i vrstu do tada još nepoznatu kukca, koji živi u podzemlju ličkog krša. U stručnom časopisu «Acta Musei Macedonici scientiarum naturalium» Tome I No 5 10. X 1953., naša uvažena znanstvena radnica i suradnik entomološkog fakulteta u Skopju Zora Karaman objavljuje rezultate svoga istraživanja pod naslovom «Über neue Coleopteren aus Jugoslavien, insbesondere aus Mazedonien», u kojima navodi i ime do tada nepoznatog kukca koji je blizak srodnik roda *Sphaerobathyscia*, kukca iz spilja u Sloveniji, iz grupe *B. Theleomorpha* III (Jeannel, 1924). Z. Karaman nazvala je taj rod i vrstu po pronalazaču, marljivom speleologu iz Zagreba, Vladimiru Redenšku, REDENŠEKIA LIKANA. Vladimir Redenšek je tog kukca našao u Cerovačkim pećinama i pećini Svetinji kod Gračaca u Lici 2. VIII 1948. godine.

Godine 1958. slovenski entomolog B. Sket objavljuje u «Bulletin scientifique» Tome 4 No 4 od 7. VII 1959. rezultate svog istraživanja i između ostalog navodi da je Vladimir Redenšek iz Zagreba u Sinčić — pećini kod Brinja našao novu podvrstu račića roda *Niphargus* koji predstavlja morfološku vezu između vrste *Niphargus orcinus* Jos. i *Niphargus kolombatovičii* Kar., te mu u čast pronalazača dodjeljuje ime *Niphargus orcinus redenški*.

Vladimir Redenšek doživio je da vidi plod svog četrdeset i dvogodišnjeg htijenja i nastojanja, da prirodne ljepote podzemnog svijeta približi ljubiteljima prirode. Stotine i stotine speleologa diljem cijele naše domovine slijede njegove utrte staze. U znak zahvalnosti za sve učinjeno na polju speleologije u Hrvatskoj, prilikom dodjeljivanja amaterskog naziva «Speleolog» u okviru planinarstva, Komisija za speleologiju Planinarskog saveza Hrvatske, dodijelila je svom nestoru značku speleologa pod rednim brojem 1.

Svi smo duboko dirnuti gubitkom druga i prijatelja, ali svijetla uspomena na njegovo besmrtno djelo ostat će trajno među nama kao nepresušno vrelo kojim će se napajati novi mladi naraštaj žedni znanja.

Slavko Marjana